

Status etterlevelse av de mest sentrale lover og regler i Pasientreiser HF per 15.03.23

I Pasientreiser HF er det definert en oversikt med de mest sentrale lover, regler og myndighetskrav i foretaket. Oversikten viser status på arbeidet, med vurdering av områdene og eventuelle tiltak for å heve kvaliteten ytterligere. Vurderingen gjøres halvårlig i forbindelsen med foretakets gjennomgang av virksomhetsstyringen (ledelsens gjennomgang).

Lover og regler	Status per 15.03.23	Vurdering	Tiltak
Helseforetaksloven		Loven beskriver oppgaver og plikter som foretaket, ved administrerende direktør, må følge. Dette er nærmere beskrevet i vedtektene, oppdragsdokument og instruks for administrerende direktør.	
Spesialisthelsetjenesteloven Pasient- og brukerrettighetsloven Forvaltningsloven Helsepersonelloven		Pasientreiser HF bidrar til at de regionale helseforetakene kan oppfylle sitt «sørge for»-ansvar på pasientreiseområdet. Pasientreiser HF er en del av spesialisthelsetjenesten, og de overordnede politiske mål for spesialisthelsetjenesten skal også gjelde for helseforetaket. Pasientreiser HF har vedtaksmyndighet for reiser uten rekvisisjon, og skal sikre at brukerne får oppfylt sin rett til dekning av reiseutgifter. Foretaket skal sikre at saksbehandlingen er forsvarlig og at behandlingen er i henhold til gjeldende bestemmelser. I tillegg skal foretaket yte juridisk rådgivning til landets helseforetak for å sikre likebehandling av brukere av tjenesten. Helseforetaket skal sikre at taushetsplikten etterleves ihht kravene i helsepersonelloven. Systemene skal ivareta taushetsplikten. Det er i enkelte situasjoner ikke mulig å sende og motta person- og helseopplysninger på en sikker måte.	- Det gjennomføres en nasjonal kartlegging av praksis én gang i året. Ved siste måling viste den et resultat på 89 % riktige svar for reiser med rekvisisjon (RMR) og 93 % for reiser uten rekvisisjon (RUR). Ny kartlegging gjennomføres ila høsten. Resultatene gjennomgås sammen med Juridisk nettverk, og det gjøres tiltak for å øke kompetansen på de områdene med dårligst score, for eksempel gjennom mikrolæringer o.l. - Det avholdes jevnlig møter i Juridisk nettverk for å sikre lik praksis nasjonalt - Tilby opplæring i pasientreiseforskriften og forvaltningsloven med spesiell fokus på begrunnelses- og undersøkelsesplikten - Juristene besvarer juridiske henvendelser fra pasientreisekontorene - Kvartalsvis gjennomgang av vedtak med hovedfokus på manuelle vedtak. Resultatene brukes som grunnlag for planlegging av opplæringsaktiviteter, og det

			gis tilbakemelding til saksbehandlerne der det oppdages feil. - Nedsette arbeidsgruppe for å forenkle og forbedre vedtaksbrevne - Implementere tiltak etter gjennomgang av hvordan helsepersonellovens taushetsplikt ivaretas i PRO - Se på mulighet for sikker sending av personopplysninger fra brukere og behandlingssteder på helsenorge.no (RMR) - Utvikle og implementere løsning for sikker ettersending av informasjon og dokumentasjon fra helsenorge.no (RUR) - Implementere sikker kanal for henvendelser til foretaket (eDialog) - Utvikle mulighet for sikker deling av informasjon mellom RUR og RMR (tjeneste i Atom)
Personopplysningsloven Pasientjournalloven Norm for informasjonssikkerhet og personvern i helse- og omsorgssektoren		Målet for personvern i Pasientreiser HF er at samfunnet skal ha tillit til foretakets behandling av personopplysninger. Foretaket skal bare bruke og behandle personopplysninger når det er lovlig og nødvendig. Pasientreiser HF sitt styringssystem for informasjonssikkerhet og personvern er basert på regionalt ledelsessystem for Helse Sør-Øst. Behandling av helse- og personopplysninger er en vesentlig del av foretakets virksomhet, og personvern og informasjonssikkerhet er derfor viktig for foretaket. Det er kontinuerlig behov for å ha fokus på områdene fremover. Arbeidet med å undersøke om Pasientreiser HF følger kravene i Normen videreføres. Foretaket har fokus på informasjonssikkerhet,	- Utarbeide DPIAer for behandlingene med høyest risiko for de registrerte - Revidere og gjøre kjent foretakets styringssystem for informasjonssikkerhet og personvern - Gjennomføre undersøkelse av etterlevelse av Normen på prioriterte områder - Gjennomføre tiltak for å lukke avdekkede avvik i etterlevelse av Normen - Gjennomføre informasjons- og opplæringstiltak innen digital sikkerhetskultur, bl.a. ifm. nasjonal sikkerhetsmåned - Delta i arbeidet med å avklare dataansvar innenfor pasientreiseområdet

		blant annet gjennom tiltak for å styrke sikkerhetskulturen og øke ansattes kompetanse på området.	- Utarbeide og bidra med å implementere retningslinjer på områder der disse ikke er tilstrekkelig
Arbeidsmiljøloven med tilhørende forskrifter Ferie-loven Hovedavtalen mellom LO og YS, SAN, Unio og Akademikerne		Foretaket skal sikre et forsvarlig arbeidsmiljø og har rutiner for etterlevelse av arbeidsmiljøloven med tilhørende forskrifter, hovedavtalen og ferieloven. Eventuelle avvik kan meldes og følges via opp via foretakets kvalitetssystem. Kartlegging og håndtering av avvik er et viktig ledd i virksomhetens systematiske HMS-arbeid. Foretaket har også rutiner for sykefraværsoppfølging, håndtering av vold og trusler for egne medarbeidere, rutiner for konflikthåndtering og varslingssaker, samt rutiner for avvikling av ferie, som er gjort kjent for både ledere og ansatte. Foretaket har utarbeidet retningslinjer for omstillingsprosesser for å sikre at krav i arbeidsmiljøloven og hovedavtalen etterleves, og som er i tråd med grunnverdiene. Nye regler for innleie trer i kraft 1.4.2023. Dette innebærer bl.a. at arbeidsmiljølovens § 14-12 endres slik at det ikke lenger vil være mulig å leie inn arbeidskraft fra bemanningsforetak ved behov for «arbeid av midlertidig karakter». Det vil fortsatt være mulig å bruke innleie ved vikariater, etter avtale med fagforeningene. Det vil ikke lenger være mulig å leie inn arbeidskraft fra bemanningsforetak for å ta unna midlertidige arbeidstopper og uforutsette hendelser, uten slik avtale. Endringen innebærer at Pasientreiser HF må gjennomgå sin bemanningsstrategi opp mot endringene. Svingninger i arbeidskraftsbehovet må løses med direkteansettelse på heltid/deltid eller midlertidige ansettelser (hos oss ofte kalt engasjementsstillinger). Et annet alternativ er å inngå avtale med tillitsvalgte slik som beskrevet over. De nevnte endringene trer i kraft fra 1.4.2023. Stortinget har vedtatt en overgangsperiode på tre måneder for allerede inngåtte kontrakter	Foretaket har flere virkemidler i arbeidsmiljøarbeidet, som alle inngår i den løpende driften, blant annet: - Medarbeiderundersøkelser (årlig) - Medarbeider- og kompetansesamtale (årlig) - Løpende samarbeid med vernetjenesten i saker som angår arbeidsmiljø - Arbeidsmiljøutvalg, og informasjons- og drøftingsmøter med TV/VO - HMS-utvalg - Trivselsgruppe - Avtale med ekstern BHT Hensikten med virkemidlene er kontinuerlig å utvikle kulturen, medarbeiderne og arbeidsmiljøet, samt bidra til at eventuelle avvik håndteres fortløpende. I kommende periode skal ny HMS-håndbok publiseres og gjøres kjent. I tillegg skal det gjennomføres HMS-risikovurderinger på avdelingsnivå med utgangspunkt i føringer og risikovurdering gjort på foretaksnivå.

		til å innrette seg etter de nye reglene. Avtaler som inngås etter 1.4.2023 må følge de nye reglene. Som følge av endringene beskrevet over er det nå fastsatt at arbeidstaker som har vært sammenhengende innleid i tre år har rett til fast ansettelse, jf. ny paragraf 14-9 (7). Dette gjelder uavhengig av innleiegrunnlag. Denne bestemmelsen skal gjelde for innleieforhold som påbegynnes etter 1.4.2023. Innleieforhold som allerede eksisterer 1.4.2023, og som senere videreføres etter avtale med tillitsvalgte etter § 14-12 andre ledd, vil likevel inngå i beregningsgrunnlaget som danner rett til fast ansettelse. Hovedavtalen skal sikre at de ansatte gjennom sin erfaring og innsikt er viktige bidragsyttere for utvikling av virksomheten når det gjelder økonomi, trygge og gode arbeidsforhold, bærekraftig utvikling og resultatoppnåelse til beste for både virksomhet og ansatte. Hovedavtalen • anerkjenner de tillitsvalgte, og forutsetter at samarbeidet skal være basert på tillit og respekt mellom partene på alle nivåer • vektlegger en felles plikt for ledelse og tillitsvalgte å ta initiativ til og aktivt medvirke til at samarbeid skjer • skal bidra til en bærekraftig utvikling ved at tiltak i virksomheten med hensyn til klima, natur og miljø er en del av partssamarbeidet • skal gi grunnlag for ansattes kompetanseutvikling med utgangspunkt i virksomhetens mål	
Arkivlova Arkivforskriften Riksarkivarens forskrift		Arkivregelverket fastsetter at arkiv skal implementeres i organets eksisterende arbeid med internkontroll. Pasientreiser HF har utarbeidet arkivplan som sikrer at Pasientreiser HF ivaretar regelverket, roller, ansvarsbeskrivelser og rutiner. Denne skal oppdateres en gang i året, og når det ellers er endringer i foretaket.	- Årlig gjennomgang og oppdatering av arkivplan - Arbeid med bevarings- og kassasjonsplan er igangsatt

		Regelverket pålegger oss å utarbeide spesifiserte kassasjonsregler for fagsaker, å lage en oversikt over hva som skal bevares for ettertiden og hva som skal kasseres, en BK-plan. Pasientreiser HF har opprettet en arbeidsgruppe som jobber med å kartlegge og utarbeide BK-plan. Vi er pålagt å ha et klassifikasjonssystem, en arkivnøkkel, for ordning av sakarkivet (P360). Denne skal omfatte alle saksområder for foretaket. Pasientreiser HF har kartlagt behov for nye koder og implementert dette i arkivsystemet P360.	
Åpenhetsloven		Lovens formål er å skaffe oversikt og analysere risiko for om det skjer brudd på menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold, både internt, i leverandørkjeder og hos øvrige forretningspartnere. Foretaket ivaretar ev. informasjonskrav gjennom beskrivelse på pasientreiser.no, og har utforme en egen prosedyre for oppfølging av ev. informasjonskrav. Hensikten er å sikre etterlevelse. Arbeidet med å vurdere risiko er i gang. For å styrke kompetanse og innhente erfaringer fra andre HF er foretaket en del av et nyetablert regionalt nettverk for implementering av åpenhetsloven.	- Forankre ansvarlighet i retningslinjer og styringssystemer - Kartlegge og vurdere negativ påvirkning/skade ut fra egen virksomhet, leverandører og forretningsforbindelser - Følge gjeldende prosedyre i saker der informasjonskrav fremsettes - Utføre og redegjøre for aktsomhetsvurderinger innen 30. juni 2023 og deretter årlig
Offentleglova		Pasientreiser HF praktiserer meroffentlighet i henhold til loven, og gir innsyn på forespørsel og gjennomgår offentlig journal daglig.	- Journalføre dokumenter jf. arkivforskriften §9, som etter offentliglova § 4 regnes som saksdokument - Tilgjengeliggjøre journaler og dokumenter på internett jf. off. loven § 10
Lov om offentlige anskaffelser		Det er utarbeidet en prosedyre for å sikre etterlevelse av regelverket for offentlige anskaffelser. Foretaket benytter Sykehusinnkjøp HF ved store nasjonale anskaffelser. Det er etablert en rutine hvor både juridisk og økonomi bistår	- Oversikt over avtaler oppdateres fortløpende

		avdelingene i offentlige anskaffelser. I tillegg følger vi opp alle kjøp halvårlig mot avtaler, sjekker om leverandører må ha avtale, og følger rutine med kvartalsvis oppfølging av utløpsdato på eksisterende avtaler.	
Regnskapsloven, bokføringsloven og økonomireglementet	●	Det er gjennomført revisjon av årsregnskap for 2022. Det er etablert gode prosedyrer for oppfølging av regnskap og økonomi i foretaket.	
Likestillings- og diskrimineringsloven	●	Det er nye regler fra 2022 som pålegger virksomheten å utarbeide aktivitet og redegjørelsesplikt (ARP) for å skape likestilling og hindre diskriminering.	- Redegjøre for kjønnslikestilling og arbeidet med likestilling og ikke-diskriminering årlig - Utforme beskrivelse av hvordan foretaket jobber med kravene og vurdere resultater av arbeidet, jf. lovens § 26
Sikkerhetsloven	●	Det er etablert sikkerhetsorganisasjon i henhold til bestemmelsene i sikkerhetsloven. Det er etablert et samarbeid med Helse Sør-Øst RHF på dette området.	- Fortløpende oppfølging av området etter behov - Implementere nasjonalt begrenset nett og etablere ny sikkerhetsorganisasjon
Helseberedskapsloven	●	Lovkrav iht. helseberedskapsloven og føringer i regional beredskapsplan for Helse Sør-Øst skal gjenspeiles i foretakets beredskapsplaner. Det er i 2022 utarbeidet risiko- og sårbarhetsanalyse for viktigste, uønskede hendelser som kan ramme foretaket. Basert på ROS-analysen er det utarbeidet en overordnet beredskapsplan, og en øvingsplan for det videre beredskapsarbeidet i foretaket. Det pågår arbeid med kontinuitetsplan og nødrutiner for foretakets viktigste arbeidsprosesser. HelseCIM benyttes til utsendelse av SMS-varsler i beredskapssituasjoner.	- Revidere risiko- og sårbarhetsanalyse for foretaket - Utarbeide kontinuitetsplan og revidere nødrutiner - Gjennomføre beredskapsøvelser iht. plan - Revidere overordnet beredskapsplan - Internrevisjon på beredskapsområdet
ISO 14001 Rammeverk for miljø og bærekraft i spesialisthelsetjenesten	●	Foretaket besluttet i 2022 å gå bort fra tredjepartssertifisering iht ISO 14001, ledelsessystem for miljø. Dette på bakgrunn av AD møtets beslutning om at ordningen med tredjepartssertifisering skal være frivillig. Det er fortsatt krav om å etterleve kravene i ISO	- Følge opp tiltak i handlingsplan for miljø og bærekraft 2023-2026 - Rapportere om status og resultat til eier årlig i tråd med krav

		14001. Foretaket er fra 2022 forpliktet til å følge rammeverk for miljø og bærekraft og felles klima- og miljømål i spesialisthelsetjenesten. På bakgrunn av nye krav er det utarbeidet en handlingsplan for miljø og bærekraft i foretaket som revideres årlig.	- Sikre at internrevisjoner gjennomføres
Språklova		Foretaket skal ha 25 % nynorsk på nasjonalt informasjonsmateriell og på nettsider. Foretaket tilfredsstiller kravet p.t.	